

Geachte Tweede Kamerleden,

Op 23 januari 2025 staat het commissiedebat over het nieuwe kinderopvangstelsel op de agenda. Graag brengen wij als Kinderopvangakkoord-partijen een aantal punten onder uw aandacht. Het Kinderopvangakkoord is gesloten tussen alle partijen in de kinderopvang: BK, BMK, BVOK, BOiNK, Voor Werkende Ouders, Nysa en PPiNK.

Kinderopvangakkoord

In het kinderopvangakkoord hebben wij onze visie op het kinderopvangstelsel op een aantal kernpunten geformuleerd:

- a. Alle partijen in de sector zijn het erover eens dat *brede toegankelijkheid van de kinderopvang*¹ prioriteit heeft
- b. We streven naar een betaalbare en toegankelijke kinderopvang
- c. We willen toewerken naar een systeem dat in de uitvoering simpel en begrijpelijk is voor ouders.
- d. Een gefaseerde en verantwoorde groei van de sector is een randvoorwaarde om te waarborgen dat ouders een plek kunnen vinden op een kinderopvanglocatie in de buurt, van hoge kwaliteit.

Uitgangspunten bij de uitwerking van een nieuw stelsel

Op basis van dit akkoord hebben we een aantal belangrijke uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel:

- **Brede toegankelijkheid:** zorg dat alle kinderen, ongeacht of hun ouders werken of niet, toegang krijgen tot kwalitatief hoogwaardige kinderopvang.
- **Behoud en versterken kwaliteit:** maak het verder versterken en waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvang topprioriteit.
- **Prijsmechanisme:** behoud een flexibel prijsmechanisme zodat organisaties hun prijzen kunnen aanpassen aan kosten voor o.a. personeel, huisvesting en energie teneinde continue kwaliteit te leveren en beschikbaarheid van de kinderopvang te borgen. Heb daarbij scherp aandacht voor de betaalbaarheid van de kinderopvang voor lage en middeninkomens.
- **Financiering:** zorg, anders dan bij de lumpsum financiering in het onderwijs, voor een transparante invulling van de financiering van de kinderopvang. Richt de financiering zodanig in dat de kosten per kind/kindplaats binnen de totale inzet van middelen altijd zichtbaar blijven. Daarmee wordt de brede wens van de sector om het maatschappelijke ondernemende karakter te behouden geborgd.

¹ Onder kinderopvang verstaan we alle soorten van kinderopvang: dagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang.

- **Vraagsturing:** zorg dat overconsumptie wordt voorkomen, maar behoud de vraagsturing door een gelaagde financiering in te voeren bestaande uit drie schijven. Lage- en midden inkomens tot en met twee keer modaal ontvangen een overheidsbijdrage van 96%. Voor de inkomens daarboven komen twee schijven. De minimale overheidsbijdrage is 80% (wij noemen dit een vaste vrije voet van 80%).
- **Hebben = houden:** vorder geld dat voor een bepaalde periode aan ouders en kinderopvangorganisaties is gegeven niet terug. Dit biedt meer financiële zekerheid zoals ook al wordt onderschreven in de hoofdlijnenbrief van het kabinet.
- **Stabiel stelsel:** voorkom fouten in de aanlevering van gegevens door ouders aan de kinderopvang, zoals (voor)naam en bsn van het kind, door het digitale proces smart in te vullen. Maak een foutloos verloop van de aanlevering van de gegevens van de kinderopvangondernemers aan Toeslagen, voorwaardelijk voor de invoering van het nieuwe financieringsstelsel.
- **Beperken bureaucratie:** verminder administratieve lasten voor ouders en kinderopvangorganisaties en uitvoeringslasten voor de overheid.
- **Nauwe betrokkenheid van de sector:** betrek de hele kinderopvangsector nauw bij de verdere uitwerking en invoering van het stelsel.
- **Gefaseerde, beheerste invoering:** voer veranderingen in het stelsel geleidelijk door om de sector de kans te geven mee te groeien met de stijgende vraag naar kinderopvang, zonder dat kinderopvangorganisaties en gastouders overbelast raken. Ons uitgangspunt is om met minder inkomensstaffels te werken op de weg naar de uiteindelijke doelstelling. De eerste staffel moet primair behoorlijk worden verhoogd zodat de lage- en middeninkomens niet of nauwelijks meer worden geconfronteerd met terugvorderingen en ook voor hen de kinderopvang betaalbaar is.
- **Duidelijk juridisch kader:** stel een goed doordacht juridisch kader op waarin de onderlinge verhoudingen en verantwoordelijkheden helder zijn. Expliciete aandacht voor de positie van de gastouderopvang is een noodzaak.
- **Wendbaar systeem:** zorg ervoor dat het financieringssysteem flexibel is, zodat het snel – zonder ingrijpende hervormingen - kan inspelen op veranderende omstandigheden zoals een veranderende vraag naar opvang, economische fluctuaties, of nieuwe beleidsmaatregelen. Het systeem is op die wijze toekomstbestendig, doordat het ruimte geeft voor aanpassingen en verbeteringen wanneer dat nodig is.
- **Tijdig betrekken van softwareleveranciers en toekomstige gebruikers:** betrek softwareleveranciers tijdig om de technische ondersteuning van het nieuwe stelsel te waarborgen en laat de functionaliteit al vroeg toetsen door toekomstige gebruikers. Zorg voor een goed ondersteunend implementatietraject voor de sector en heb hierbij scherp oog voor de gastouderopvang.

Risico's benoemd in de hoofdlijnenbrief: erkenning en actie nodig

Als sector zijn we blij met de grote investering die dit kabinet doet in de sector. De investering laat de waarde van de kinderopvang op zowel economisch als ontwikkelingsperspectief zien. De staatssecretaris heeft in de hoofdlijnenbrief van november terecht enkele belangrijke risico's benoemd bij de invoering van het nieuwe stelsel. Zoals het risico dat kinderopvang minder toegankelijk wordt en de continuïteit in gevaar komt, onder meer door stijgende prijzen als gevolg van stijgende lonen en personeelstekorten. Hoewel het kabinet daar nog geen concrete oplossingen voor heeft, zijn we blij dat het kabinet oogheeft voor de mogelijke negatieve gevolgen van de stelselwijziging en die – net als wij – ook serieus neemt. Wij denken hier graag over mee.

Niet-indexeren van de maximale uurprijs in 2026: een onwenselijk besluit

Wij roepen u met klem op om het besluit tot niet-indexering van de maximale uurprijs in 2026 terug te draaien. Zoals wij in onze brief van 21 augustus jongstleden al aangaven, en bevestigd zagen in het recente advies van de Raad van State van 11 december² op dit wetsvoorstel, heeft dit besluit verstrekken gevolgen voor ouders en kinderopvangorganisaties.

De maximum uurprijs moet zoveel mogelijk aansluiten bij de daadwerkelijke tarieven die ouders betalen. Kinderopvangorganisaties staan voor hogere kosten. Personeel, huisvesting en energie zijn duurder geworden en organisaties zullen hun tarieven moeten verhogen om deze kosten te dekken en de kwaliteit van opvang te waarborgen of moeten anders inboeten op de kwaliteit. Zonder indexatie van het toeslagtarief komen de stijgende kosten volledig voor rekening van ouders wanneer tarieven boven het maximale bedrag uitkomen. Dit raakt vooral gezinnen met lagere inkomens, die hierdoor dreigen af te haken. Juist deze gezinnen hebben kinderopvang nodig, omdat kinderopvang voor kinderen uit kwetsbare posities van onschatbare waarde is voor hun ontwikkeling. Ook voor gemeenten kunnen er gevolgen zijn. De financiering van voorschoolse educatie hangt immers direct samen met de hoogte van de maximum uurprijs.

Binnen de beschikbare financiële ruimte zijn er mogelijkheden om de indexatie van de maximale uurprijs in 2026 te realiseren. Wij verzoeken u om het kabinet op te roepen deze mogelijkheden te benutten. Daarmee wordt de betaalbaarheid en toegankelijkheid van kinderopvang voor alle ouders gewaarborgd, zonder dat kinderopvangorganisaties en ouders financieel in de knel komen.

Personeel en locaties: structurele oplossingen nodig en mogelijk

Naast betaalbaarheid vragen wij uw aandacht voor het personeelstekort en het gebrek aan

² W12.24.00304/III

locaties. Dit zijn structurele knelpunten die opgelost moeten worden – en waar wij ook hard aan werken- om de ambities van het nieuwe stelsel waar te maken. Wij pleiten voor concrete maatregelen en lange termijn oplossingen die voldoende opvangcapaciteit en gekwalificeerd personeel faciliteren.

Zo zorgen we samen voor een kinderopvang die betaalbaar, toegankelijk en van hoge kwaliteit blijft – juist voor de kinderen en gezinnen die dit het hardst nodig hebben.

Met vriendelijke groet,

Bas van t Wout, Brancheorganisatie Kinderopvang
Karen Strengers, Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang
Gjalt Jellesma, Belangenvereniging Ouders in de Kinderopvang
Ben Schnieders, Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang
Gabriëlla Wijnberg, Stichting Nysa
Myrte van Gorp, Beroepsvereniging Pedagogisch Professionals in de Kinderopvang
Marjet Winsemius, Stichting Voor Werkende Ouders

